

KATJIING!

Af prorektor for uddannelse Lykke Friis

Bragt i Berlingske, 17. januar 2014

Katjiing. Sådan lyder et universitet, klangen af et kasseapparat. Det er i hvert fald lydbilledet - i mono - som over nytåret blev spillet i endeløse båndsløjfer, også i Berlingske. Debatten kredser om taxametersystemet, som angiveligt skulle anspore universiteterne til bevidstløst at oprette nye uddannelser med det snævre mål at få klingende mønt i kassen - uden at skele til, om de studerende får job efter at kandidatbeviset er i hus.

Men på KU har vi altså ikke skabt en tsunami af nye uddannelser. Siden 2007 er der oprettet 20 nye bachelor- og kandidatuddannelser og lukket 13. På Humaniora, der ofte kritiseres, står den uafgjort: Syv nedlagte - syv oprettede, alle forankret i topforskning og med en erhvervsdimension, tag bare Indien-studier.

Forklaringerne ligger lige for. For det første er uddannelserne vor kronjuvel, som vi naturligvis værner om. For det andet er der ikke frit slag, men et statsorgan, kaldet akkrediteringsinstitutionen, som nidkært vogter ledet. Før universiteterne lukker nye uddannelser ind i folden, skal de sætte flueben ved både forskningskapacitet, beskæftigelsesmuligheder og konkret ønske fra erhvervslivet. Endelig kræver forskningsdimensionen af uddannelser betydelige investeringer, hvilket sætter grænser for, hvor mange uddannelser universitetet kan tilbyde. Ja, ofte er det faktisk en »underskudsforretning.« Regnestykket forbedres bestemt ikke af, at der hvert år hævles to procent af pengene til uddannelse som såkaldt statslig »effektivisering.«

Når de politiske partier i foråret diskuterer uddannelseskvalitet, bør debatten derfor bredes ud. Naturligvis er det legitimt at se på, om der visse steder har været for voldsom vækst i antallet af uddannelser. Men det samlede tal for universitetsverdenen er altså ikke 1.500, tallet som svæver rundt i debatten. Det er snarere halvt så mange. Og så tæller bachelor- og kandidatuddannelser separat, dvs. bachelor i jura og kandidat i jura på KU tæller som to uddannelser. Reelt er der ifølge Danske Universiteter ca. 400 bacheloruddannelser, som man kan vælge imellem som nybagt student.

Men hvad med selve optaget? Den ene videnskabsminister efter den anden har opfordret universiteterne til at se, om vi ikke nok kunne lukke flere ind. Men er det nødvendigvis en evigtgyldig sandhed, at de danske universiteter skal uddanne 25 procent af en ungdomsårgang? Har vi altid akademisk hjernekapacitet til det, og er tiden ikke kommet til nu at give vore uddannelser et kvalitativt løft frem for konstant at have blikket stift rettet på optaget?

Eller hvad med at diskutere det lighedstegn, som Produktivitetskommissionen er tæt på at sætte mellem kvalitet og relevans? Kan kvalitet virkelig reduceres til, hvor meget man tjener efter endt uddannelse, eller burde man i højere grad belønne de uddannelser, der lever op til kernen af et universitet, nemlig at uddannelserne forankres i den stærkeste forskning?

Universitetet skal ikke kun uddanne til arbejdslivet, men hele livet. Både fordi vi er mennesker, og fordi vi aldrig kan vide, hvilken viden erhvervslivet og samfundet vil efterspørge om 10-20 år. I denne usikre verden er det bedste bud at satse på kvalitet. Også fordi den gode uddannelse forankret i den fremragende forskning på sigt rummer potentialet til at give genlyd i hele verden: Katjiing!